

Dosarul nr. 2ra-384/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător – A. Cucerescu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu

DECIZIE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Maria Ghervas
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de SAR „Moldcargo” SA,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată a SAR „Moldcargo” SA
către Antonina Carp și Andrian Carp cu privire la încasarea despăgubirii de
asigurare în ordine de regres și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost admisă cererea de apel depusă de Antonina Carp, casată integral hotărârea
din 24 aprilie 2018 și hotărârea suplimentară din 26 octombrie 2018 ale
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată o nouă hotărâre de
respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 08 septembrie 2017, SAR „Moldcargo” SA, în persoana administratorului
Știrbu Vladimir, s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Antonina
Carp și Andrian Carp, prin care a solicitat încasarea despăgubirii de asigurare
pentru prejudiciul material cauzat, în mărime de 4132 de lei și a cheltuielilor de
judecată suportate în cadrul procesului.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 28 noiembrie 2014, în calitate de
asigurător și „Expresmarket” SRL, în calitate de asigurat, a încheiat Contractul nr.
CS1789.2014 de asigurare facultativă a autovehiculelor, echipamentului
suplimentar, șoferului și pasagerilor de accidente, obiect al acestuia fiind interesele
patrimoniale ale asiguratului ce țin de posesia, folosirea și administrarea
autovehiculului Dacia Logan MCV cu nr/îl XXX, valabil până la data de 27
noiembrie 2015.

La 20 mai 2015, în mun. Chișinău, pe str. XXX, a fost deteriorat automobilul
asigurat, care era parcat în locul respectiv. Prin urmare, de către Inspectoratul de
Poliție sec. Rîșcani, mun. Chișinău, la 25 mai 2015, s-a stabilit ca urmare a
verificărilor că, în acel moment, în apartamentul nr. XXX din XXX, care le
aparține pârâților cu drept de proprietate, Roman Vasile efectua lucrări de reparație
și peste geam au căzut careva materiale de construcție, în rezultatul cărui fapt a fost

deteriorat geamul din spate al automobilului Dacia Logan MCV n/î XXX. Suma prejudiciului cauzat asiguratului „Expresmarket” SRL constituie 4132,00 de lei.

Conform prevederilor art. 1413 Cod civil, dacă prejudiciul s-a produs prin faptul că din construcție a căzut ori a curs ceva, răspunde persoana care are construcția în posesiune.

La 05 decembrie 2016, a expediat în adresa ACC 55/509, interpelarea nr.2086 cu solicitarea de a informa cine este proprietarul ap. XXX din XXX, iar ulterior de la administratorul ACC 55/509, printr-un apel telefonic, a parvenit informația, precum că proprietar al apartamentului indicat este Carp Andrian. Astfel, în vederea recuperării sumei achitate persoanei păgubite, la 19 iulie 2017, a înaintat către Carp Andrian, notificarea nr. 1523, care, conform avizului de recepție, a fost recepționată personal, însă până în prezent suma solicitată nu a fost restituită, fapt ce a determinat înaintarea prezentei acțiuni.

Prin hotărârea din 24 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă integral, fiind dispusă încasarea în mod solidar de la Carp Antonina și Carp Andrian, în beneficiul SAR „Moldcargo” SA, despăgubirea de asigurare în mărime de 4132 de lei și cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în mărime de 270 de lei.

Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 octombrie 2018, a fost admisă cererea reprezentantului SAR „Moldcargo” SA din 10 mai 2018, fiind dispusă încasarea în mod solidar de la Carp Antonina și Carp Andrian, în beneficiul SAR „Moldcargo” SA cheltuielile de judecată în mărime de 246,36 de lei, pentru citarea prin telegramă a părților și 61,20 de lei, servicii prestate de către OCT Chișinău, în vederea eliberării extrasului din registrul bunurilor imobile taxa de stat.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 24 mai 2018, Carp Antonina a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 15 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat și s-a casat hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

La 10 ianuarie 2019, SAR „Moldcargo” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului de apel a indicat că instanța de apel a aplicat și a interpretat eronat prevederile legale, fapt ce a determinat la pronunțarea unei hotărâri ilegale.

Astfel, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 15 octombrie 2019 și expediată pentru cunoștință participanților la proces la 07 noiembrie 2019 (f. d. 151), iar date despre recepționarea deciziei recurate la materialele dosarului lipsesc. Astfel, recursul declarat împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău se consideră declarat în termen.

Prin încheierea din 11 martie 2020 a completului Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de SAR „Moldcargo” SA a fost considerat admisibil.

Examinând materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În speță, se constată că, la 29.05.2015, de către inginerul-expert C. Rusu, a fost întocmit procesul-verbal nr. 631 CASCO de constatare a daunelor survenite în urma cazului produs la 20.05.2015, orele 10.00, în mun. Chișinău, str. Florăriei, unde a fost avariat automobilul Dacia Logan de culoare albă, nr. de înmatriculare CSF 370, ca urmare a căderii unor materiale de construcție din fereastra ap. 144, str. Florăriei nr. 4, mun. Chișinău, al cărui proprietar este Carp Andrian, iar răspunzător de producerea evenimentului se face Vasile Roman, care efectua lucrări de reparație în apartamentul menționat.

Conform ordinului de plată nr. 4613 din 28 octombrie 2015, SAR „Moldcargo” SA a transferat pe contul DACC Hermes SA suma de 4132 de lei cu titlu de plată pentru reparația automobilului Dacia Logan, n/î XXX, care îi aparține cu drept de proprietate SRL „Expresmarket”.

Totodată, pct. 4.1.1. lit. a) al Contractului de asigurare nr. CSI1789.2014, încheiat între SAR „Moldcargo” și SRL „Expresmarket”, prevede că riscuri asigurate sunt recunoscute evenimentele conform pachetului de riscuri AUTOCASCO compus din următoarele grupuri de riscuri, precum:

Daune – prejudiciile materiale cauzate asigurătorului prin deteriorarea sau distrugerea automobilului și a echipamentului suplimentar ca urmare a: tamponării, lovirii sau ciocnirii cu un alt automobil, obiect, trecerii peste orice fel de obiecte statice sau în mișcare, căderii, căderii pe autovehicul a unor obiecte străine, derapării, răsturnării, alunecării.

Potrivit certificatului de la Inspectoratul General al Poliției (f. d. 9), s-a constatat că în cadrul verificărilor a fost stabilit că, la 20.05.2015, pe str. XXX, ap. XXX, cet. Vasile Roman efectua lucrări de reparație și ca rezultat peste geam au căzut careva materiale de construcție peste automobilul Dacia Logan, n/î XXX, fapt care a produs deteriorarea geamului spate al automobilului dat.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea admiterii acțiunii. Pentru a emite soluția enunțată, instanța a reținut că, conform prevederilor 1415 alin. (1) Cod civil, persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel. În așa fel, stabilind că, în speță, sunt întrunite temeiuri pentru a admite pretențiile SAR „Moldcargo”, înaintate în ordine de regres, și de a încasa în beneficiul acesteia de la Antonina Carp și Andrian Carp suma datoriei în mărime de 4132 de lei.

Instanța de apel a admis apelul declarat de către Antonina Carp și a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24.04.2018, pronunțând o nouă hotărâre, prin care acțiunea înaintată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că concluzia instanței de fond privind admiterea acțiunii este una neîntemeiată, or, SAR „Moldcargo” SA nu a făcut dovada achitării despăgubirii de asigurare în mărime de 4132 de lei pentru reparația automobilului Dacia Logan MCV n/î XXX, dat fiind faptul că, potrivit ordinului de plată nr.4613 se constată că asiguratorul a transferat suma pretinsă la contul „DAAC Hermes” SA la data de 28 octombrie 2015 (f.d.16), iar conform actului cu privire la lucrările efectuate și factura fiscală eliberată de „DAAC Hermes” SA reparația automobilului a fost efectuată la data de 12 noiembrie 2015 (f.d.17-18, vol. I), înainte de a se efectua lucrările de reparație a automobilului nominalizat.

Deci, la caz, Antonina Carp și Carp Andrian nu urmează să achite în ordine de regres suma despăgubirii de asigurare în mărime de 4132 lei, achitată de SAR „Moldcargo” SA, fiindcă beneficiarul despăgubirii de asigurare „Expresmarket” SRL nu a fost despăgubit în ordinea prevăzută de lege, despăgubirea de asigurare fiind achitată altei persoane decât celei prejudiciate.

Mai mult, nici vinovăția Antoninei Carp și Carp Andrian în cauzarea prejudiciului pretins nu a fost demonstrată, circumstanțe de fapt și de drept ce denotă lipsa obligației de plată a părților Antonina Carp și Carp Andrian.

Astfel, instanța de apel a constatat că, SAR „Moldcargo” SA, contrar obligației pozitive de probațiune, instituită în sarcina acesteia de dispozițiile art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, nu a prezentat instanței probe, ce ar confirma achitarea despăgubirii de asigurare către beneficiar, persoana juridică prejudiciată, or, obligația de plată a Antoninei Carp și a lui Carp Andrian survine din momentul achitării plății de către asiguratorul SAR „Moldcargo” SA către beneficiarul „Expresmarket” SRL și doar în cazul vinovăției acestora, situație care în speță nu se atestă.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, în speță, nu este cert dovedită obligația apelantei de achitare a despăgubirii de asigurare în ordine de regres în beneficiul intimitei, deoarece despăgubirea pretinsă a fost achitată anterior reparației automobilului deteriorat altei persoane decât celei prejudiciate.

Verificând legalitatea deciziei atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs și a materialelor dosarului, Colegiul constată că concluziile instanței de apel expuse în decizie sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, acestea fiind bazate pe interpretarea eronată a normelor de drept material.

Conform art. 1329 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 01.04.2019), asiguratorul care a plătit despăgubirea de asigurare, preia, în limitele acestei sume, dreptul la creanță pe care asiguratul sau o altă persoană care a încasat despăgubirea de îl deține în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Deci, din textul normei citate se observă, că asiguratorul, în limitele despăgubirii plătite și din momentul plății în asigurarea de bunuri este subrogat – de drept și fără nicio formalitate – în toate drepturile asiguratului sau beneficiarului asigurării contra persoanei responsabile de cauzarea daunei.

Pentru ca subrogarea să poată fi instituită trebuie ca asiguratorul să fi plătit asiguratului despăgubirea de asigurare cuvenită. Plata despăgubirii constituie baza și măsura subrogării. Pe calea subrogării asiguratorul dobândește dreptul asiguratului cu toate garanțiile și accesoriile sale. De asemenea în cazul subrogării termenul de prescripție rămâne același care l-ar fi avut asiguratul.

Conform art. 1415 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 01.04.2019), persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Raportând prevederile normelor de drept pre-citate la circumstanțele cauzei, Colegiul atestă despre temeinicia soluției primei instanțe privind admiterea acțiunii și consideră concluziile instanței de apel privind admiterea apelului declarat de către Antonina Carp și respingerea pretențiilor înaintate de către SAR „Moldcargo” SA ca fiind eronate, dictate de aplicarea eronată a normelor de drept material și aprecierea arbitrară a materialelor cauzei.

Astfel, drept temei pentru plata despăgubirilor de asigurare atât în contractele CASCO, cât și în contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, constituie survenirea cazului asigurat, vinovăția persoanei răspunzătoare de cauzarea prejudiciului, legătura causală între accidentul produs și prejudiciul cauzat, iar dovada survenirii riscului asigurat, poate fi confirmată, în dependență de riscul asigurat (CASCO sau asigurare obligatorie de răspundere civilă auto), prin actele perfectate de către organele afacerilor interne, procuratură, serviciul protecției civile și situațiilor excepționale, unităților de pompieri, prin raporturile de expertiză a organelor competente, prin actele judecătorești de dispoziție.

Prin urmare, Colegiul constată că, deși, la materialele dosarului au fost anexate înscrisuri care confirmă pretențiile SAR „Moldcargo” SA: procesul-verbal nr. 631 CASCO de constatare a daunelor din 29.05.2015 (f. d. 15), ordinul de plată nr. 4613 din 28 octombrie 2015 (f. d. 16), certificatul de la Inspectoratul General al Poliției (f. d. 9), Contractul de asigurare nr. CSI1789.2014, încheiat între SAR „Moldcargo” și SRL „Expresmarket” din 28.11.2014 (f. d. 128), instanța de apel a evitat să le dea o apreciere clară și corectă.

În același timp, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată și evazivă concluzia instanței de apel, în justificarea soluției sale de admitere a apelului, precum că, la caz, nu este cert dovedită obligația apelantei de achitare a despăgubirii de asigurare în ordine de regres în beneficiul intimitei, chipurile că despăgubirea pretinsă a fost achitată anterior reparației automobilului deteriorat altei persoane decât celei prejudiciate.

În acest sens, Colegiul reține că, după cum rezultă din ordinul de plată nr. 4613 din 28 octombrie 2015, suma în mărime de 4632 de lei, transferată de către SAR „Moldcargo” SA beneficiarului DAAC HERMES SA, are drept scop plata pentru reparația automobilului Dacia Logan, n/î XXX, în privința căruia, potrivit certificatului de la Inspectoratul General al Poliției (f. d. 9), s-a constatat că, la 20.05.2015, pe str. XXX, cet. Vasile Roman efectua lucrări de reparație și ca rezultat peste geam au căzut careva materiale de construcție peste automobilul dat, fapt care a produs deteriorarea geamului spate al automobilului Dacia Logan, n/î XXX. Iar, circumstanțele date indică expres la faptul că SAR „Moldcargo” SA a efectuat transferul respectiv în vederea despăgubirii SRL „Expresmarket” pentru prejudiciul cauzat automobilului Dacia Logan, n/î XXX, al cărui proprietar ultima este. Or, prevederile legale ce guvernează prezentul litigiu nu interzice SAR „Moldcargo” SA despăgubirea persoanelor asigurate prin achitarea despăgubirilor de asigurare în modul respectiv.

Conform art. 1413 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 01.04.2019), dacă prejudiciul s-a produs prin faptul că din construcție a căzut ori a scurs ceva, răspunde persoana care are construcția în posesiune. Această regulă nu se aplică în cazul în care prejudiciul s-a produs prin forță majoră ori din vina celui prejudiciat.

Răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin căderea sau scurgerea din construcție este o răspundere obiectivă, angajându-se indiferent de vinovăția posesorului construcției. Posesorul nu poate înlătura răspunderea dovedind că a luat toate măsurile pentru evitarea căderii sau scurgerii din construcție. Posesorul se poate exonera de răspundere probând existența unor cauze străine care a dus la cauzarea prejudiciului, și anume: forța majoră sau vina persoanei prejudiciate.

Deci, din considerentele arătate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul în cauză ca fiind întemeiat și care urmează a fi admis, ori instanța de judecată ierarhic inferioară a soluționat greșit litigiul și a examinat cauza într-un mod arbitrar.

Din aceste raționamente, Colegiul consideră concluziile instanței de apel ca fiind eronate, dictate de aplicarea eronată a normelor de drept material și aprecierea arbitrară a materialelor cauzei, motiv pentru care decizia Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2019 urmează a fi casată, iar hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 aprilie 2018 și hotărârea suplimentară din 26 octombrie 2018 urmează a fi menținute, ca fiind adoptate ca urmare a elucidării corecte a circumstanțelor cauzei, în corespundere cu normele de drept material și procedural.

Finalmente, instanța de recurs consideră necesar de a se expune asupra cerinței SAR „Moldcargo” SA, invocată în recurs cu privire la încasarea taxei de stat în mărime de 270 de lei achitată la depunerea cererii de recurs.

În conformitate cu art. 84 Cod de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Potrivit alin. (3) al art. 94, prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în ..., în instanță de recurs....

Din considerentele menționate, având în vedere înscrisurile dosarului prin care se atestă achitarea de către SAR „Moldcargo” SA a taxei de stat în mărime de 270 de lei, Colegiul consideră necesar de a încasa de la Antonina Carp și Andrian Carp, în mod solidar, cheltuielile de judecată suportate în mărime de 270 de lei, cu titlu de taxă de stat la depunerea recursului.

Reieșind din cele menționate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, în conformitate cu art.445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă

decide:

Se admite recursul declarat de către SAR „Moldcargo” SA.

Se casează decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și se mențin hotărârea din 24 aprilie 2018 și hotărârea suplimentară din 26 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a SAR „Moldcargo” SA către Antonina Carp și Andrian Carp cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează în beneficiul SAR „Moldcargo” SA de la Antonina Carp și Andrian Carp, în mod solidar, cheltuielile de judecată suportate în mărime de 270 de lei, cu titlu de taxă de stat la depunerea recursului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Maria Ghervas

Ala Cobăneanu